

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS ATLIEKŲ ĮSTATYMO NR. NR. VIII-787 4 STRAIPSNIO PAPILDYMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-1556“ PROJEKTO
(TAP NR. 19-713; TAIS NR. 19-3422(3))**

2019-05-14 Nr. NV-1330

Vilnius

Projekto rengėja – Aplinkos ministerija.

Projekto tikslas – pateikti Seimui Vyriausybės išvadą - **nepritarti** Seimo narės V. Vingrienės pateiktam Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo **įstatymo projektui, kuriuo siūloma nustatyti maksimalius bendrus nepavojingų atliekų naudojimo energijai gauti ir atliekų deginimo pajėgumus - 500 000 tonų per metus.**

Dabartinė situacija - esami ir planuojami atliekų tvarkymo veiklų pajėgumai yra nustatyti Valstybinio atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane:

- 148 punktas nustato, jog planuojant atliekas naudoti energijai gauti, vadovaujamosi Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos, Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos, Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos, 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos bei Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programos nuostatomis. Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje numatyta įgyvendinti strateginę iniciatyvą – naudoti komunalines atliekas šilumos (kartu gaminant ir elektros energiją) gamybai didžiuosiuose šalies miestuose arba prie jų. Jeigu pritrūktų esamų ir suplanuotų komunalinėms atliekoms deginti skirtų pajėgumų, kitos galimos komunalinių atliekų deginimo įrenginių vietos bus numatomos nacionaliniu lygiu.
- 149 punktas nustato, jog 2013 metais pradėta eksploatuoti pirmoji biokuro ir atliekų termofikacinė jėgainė Klaipėdoje. Jos projektinis kuro poreikis – 255 tūkst. tonų per metus, iš jų leidžiama panaudoti energijai gauti 180 tūkst. tonų po rūšiavimo likusių netinkamų pakartotinai panaudoti ir perdirbti energinę vertę turinčių komunalinių ir gamybos ar kitos ūkinės veiklos atliekų per metus. Vilniaus mieste planuojama energijai gauti panaudoti iki 160 tūkst. tonų ir (ar) Kauno mieste – iki 200 tūkst. tonų po rūšiavimo likusių netinkamų pakartotinai panaudoti ir perdirbti energinę vertę turinčių komunalinių atliekų per metus, įskaitant kietąjį atgautąjį kurą.

Projekto esmė – **siūloma nepritarti įstatymo projektui dėl šių priežasčių:**

- **siūloma nustatyti apribojimus tik vienos rūšies atliekų, t. y. nepavojingų atliekų naudojimo energijai gauti įrenginių, bendrus pajėgumus.** Įstatymo projektu nesiūloma apriboti pavojingų atliekų deginimo įrenginių pajėgumų, nesiūloma nustatyti kitokio atliekų naudojimo (pavyzdžiui, atliekų rūšiavimo, apdorojimo ar perdirbimo) ar atliekų šalinimo bendrų pajėgumų, **nors Žiedinės ekonomikos dokumentų rinkinio dokumente kreipiamas dėmesys į visą atliekų tvarkymo hierarchiją** (prevenciją; paruošimą naudoti pakartotinai; perdirbimą; kitokį naudojimą; šalinimą). Atliekų tvarkymo pajėgumai planuojami atsižvelgiant į ekonominius, techninius ir aplinkosauginius reikalavimus, kurie gali keistis keičiantis ES direktyvų reikalavimams. Todėl **Įstatymo projekte turi būti nustatyti konkretūs kriterijai, kuriais vadovaujantis** Valstybiniame atliekų tvarkymo plane **būtų nustatomi atliekų tvarkymo įrenginių pajėgumai.**
- Kadangi Įstatymo projekte siūlomi esminiai teisinio reguliavimo pakeitimai, Įstatymo projekto įsigaliojimo data neužtikrintų teisėtų lūkesčių ir atitikties teisėkūros pagrindų įstatymui.

Derinimas – suderinta su Teisingumo ministerija, Finansų ministerija, Energetikos ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Konkurencijos taryba, Aplinkos apsaugos agentūra, Aplinkos apsaugos departamentu, Europos teisės departamentu, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacija, Lietuvos komunalininkų ir atliekų tvarkytojų asociacija, Lietuvos savivaldybių komunalinių įmonių asociacija, Pavojingųjų atliekų tvarkytojų asociacija, UAB „Toksika“, UAB „Lietuvos energija“ ir UAB „Fortum Klaipėda“.

Atitikimas Vyriausybės programos nuostatoms – „82.3. užtikrinsime, kad Lietuvoje aplinkai ir sveikatai saugiu būdu būtų deginamos tik po rūšiavimo likusios, perdirbti netinkamos, bet energetinę vertę turinčios buitinės ir pramoninės atliekos;“.

Vėluojama pateikti Vyriausybės išvadą Seimui – 55 savaites (turėjo būti pateikta -2018-04-25).

Dalykinio vertinimo išvada – siūlytina Projektą aptarus tarpinstituciniame pasitarime, svarstyti Vyriausybės pasitarime.

Ekonomikos politikos grupės patarėja

Gina Gajauskienė